

COMPLANTA

Soliloqui

Fent un rigorós balanç de la meva vida, sembla que potser hauria donat un major rendiment i m'hauria estalviat molts desenganys, si en comptes d'esmerçar-la en empènyer a d'altri, jo m'hagués cenyit a exercir les meves facultats segons les afeccions i la capacitat meves ; però això demanava una independència moral que les tragèdies de la vida i la finor del sentiment no m'han permès mai, i un físic menys fallidor, i unes possibilitats materials que, vingudes tardanament, ara ja se'n tornen, diluïdes en el col·lapse, la tirania i els robatoris mundials.

Si, malgrat això, resta algun mèrit en la meva vida, no serà pas el més petit, l'haver hagut de presenciar i suportar l'enrunament intel·lectual, moral i material, del meu ésser.

Uns mals pastors, que pretenien ésser amos del « enllà », calomniaren el meu nom i la nostra família, mentre, moguts per incentius materials, ells llordejaven en el « ençà », deixant-hi un rastre llotós.

Durant la retirada republicana, una colla incontrolada calà foc a l'interior del casal votiu a la nostra filla Mariona (a. c. s.), en el Montseny, i que també havia d'ésser el nostre recer de vellesa.

GUAITANT ENRERA

Uns mals compatricis, per servil egoisme afalagador de la dictadura, feren de casa meva l'estatge estiuenc d'un governador adventici, cometent així mancament de respecte a l'absent i a la tradició de la seva família.

En l'ardiment de la ocupació transgressora, uns quants subversius es ficaren a la nostra llar de la Bonanova, i després d'haver-la violada i de robar a l'engròs el millor de la meva biblioteca, deixaren la casa empestada d'insults i empastifada materialment. Companys llurs, també m'havien robat l'arxiu geofísic, mentre d'altra banda, urpejaven i sangraven els mitjans amb els quals jo mantenia la meva acció cultural.

Uns inquisidors i pervertidors de la ment, envaïren el meu clos i escapçaren la meva sembra intel·lectual en plena florida, no deixant-la granar com era de llei.

Seguint la llei borda de la illegalitat prolífera, les gents de la invasió me « purificaren » a la manera llur, mijançant consciències tèrboles, i llengües i mans brutes, brutes de lladronici, criminalment brutes de sang i tot.

Es clar ; jo em podria consolar prenent una positura hieràtica, embolcat amb el *non omnia moriar*, però la veritat és que jo no havia pas consagrat la meva vida a fer un escampall de trossam, intel·lectual, moral i material. Adhuc esquitxat d'indignitats i decepcions, i aprofitant-se de la meva absència, bona part d'aquest trossam me l'han pres i volgut prendre, els practicants de la moral novella, portada i ensenyada i aprovada, per la collusio catòlica invasora.

Se m'han encarat fills d'antics amics meus, que deixaren noms vistosos i respectables en la renaixença catalana, els quals s'haurien avergonyit de la discontinuïtat i el deseiximent d'aquells fills llurs.

Enfront d'això, cert que no ha feblit mai la meva voluntat i no m'he vinclat mai davant de la tirania, ni l'amenaça m'ha fet recular, i he complert sempre el deure de consciència de dir malifetes esdevingudes o comeses que la gent sap, però que tothom te cura de callar i amagar, deixant que campegi lliurement la mentida, que és el corc social de la Nostra Terra, per això assentada públicament en fals : no crec haver compartit mai semblant negoció i covardia.

COMPLANTA

La meva ideologia m'ha costat : materialment, una fortuna que no em reca gens i, moralment, m'ha portat sorpreses feridores per llur provinència, contra les quals la meva consciència s'ha redreçat, àdhuc judicialment. Jo rebutjo la versatilitat de la novella moral adventícia, la qual no puc, ni dec, ni vull, compartir, perquè segueixo vivint amb l'esperit de la meva època i és amb ell que jo moriré.

M'he expatriat en plena vellesa amb tota la família, complint el manament de consciència que no permet abdicar de la personalitat humana, ni, socialment, del deure cívic.

Jo moriré lluny de la Meva Terra, després d'haver-la servit tant com he pogut, àdhuc sacrificant-la-hi la meva trajectòria personal íntima.

Guaitant enrera, he vist tot això i molt més, amb la punyida del sentiment que ha omplert tantes fruïcions i tantes dolences de la meva vida, moralment tan tràgica.

Per aquesta raó, he de finir tancat en un pis, dintre ciutat, ço que és un dels més grans sarcasmes del meu final, car el meu temperament contemplatiu es complau en la natura : la mar i la muntanya m'atrauen i m'encisen ; no sóc gens ciutadà.

I ara, girant-me cara avant, amb la serenor d'una vellesa desarrelada del viure terror, reprenc la resta del camí de posta en l'espiritualitat on regna la pau de l'ànima ; però, Home encara i sempre, fidel a la veritat, vaig glossant el planyívol virgilià : *Sunt lacrymæ rerum.*